

VI.1 - פרק ו' - דניאל בגוב האריות

מאלהים ואדם, אבל אין בכלל זה התפלה התמידית שאינו מבקש בקשה חדשה רק מודה לה' ומשבח ומתפלל עניני הכלל, כמו על החיים ועל סליחת עון וכדומה, שאין זה ענין אל המלך כלל... והבדל גדול יש בין מתפלל ובין מבקש, שהתפלה לא תהיה רק לאלהים, ולא נמצא מאדם לאדם בשום מקום ששופך נפשו להשם לבד, וזה אינו כלל בכלל הפקודה, ועל זה בטח דניאל ולא התירא:

3. אברבנאל (מעין ז' תמר ב')

שדניאל בראותו שהיה הדת לימים מועטים שלשים יום ושהמלך היה חושב שהיה לתועלתו וכבודו ושהיתה דת מדי ופרס די לא תעדה, אמר בלבו שלא לערבב שמחת המלך ושלא להטרידו בבוטל אסרו ונדרו אשר לא כדת, ושהיה יותר טוב להתפלל בסתר לא בבית התחתונה כדרכו כי אם בעליתו כדי שלא ידע אדם ממנו דבר והוא אמרו על לביתיה וכוין פתיחין ליה בעילתיה נגד ירושלם. ר"ל שכדי להסתתר בתפלתו עלה לעליה ושם היה מכוין תפלתו מדרך החלונות להתפלל נגד דרך ירושלם ובית המקדש ובית קדש הקדשים, ושלא נמנע ולא פחת מכל תפלותיו הנהוגות מפני איסור המלך כי תמיד שלשה פעמים בכל יום היה כורע על ברכיו ומתפלל ומודה קדם אלהיו כי אחר התפלה היה אומר דברי הודאה. וידמה שאויביו מחלונות אחרות השגיו מן החלונות והציצו מן החרכים ולהיותו מתפלל כנגד חלונותיו ראו אותו מתפלל...

4. ספר חסידים (מרגליות) סימן תשפז

הנה מעשה בחסיד אחד שהיה מתפלל ולא היה פוסק בשביל ההגמון הרי אם אדם מחמיר על עצמו בתפלה אע"פ שמסתכן בנפשו בטוב עושה, כמו שעשה דניאל...

1. מלבי"ם דניאלו

(ז - ח) השאלות (ח - ט) איך קבל מהם המלך דבר סכלות כזאת לגזור שלא יתפלל איש לאלהיו, התחת אלהים הוא? הלא גם המלך אל אלהים יתפלל? וגם למה לא יבקשו אז דבר מאדם, ואיך יתנו בזה תוקף למלכותו? היש עצה נבערה מזו? ...בשלשים יום הראשונים שהמלך בבבל באו אליו שלוחים מכל העמים והמדינות, ואמרו שהסכימו כדי לחזק מלכותו בעיני כל העמים, שבשלשים יום אלה, יביא כל איש בקשתו אל המלך בעצמו, בין הבקשות שיש לאדם מאדם, המלך מוכן למלאות בקשת כל שואל כי חפץ חסד הוא, וידו רחבה ופתוחה למלאות בקשת כל איש, וגם כל תפלה וכל תחנה אשר יתפללו לה' יביאו אל המלך כי ידו כיד אלהים למלאות כל חפץ, ובימי חסד האלה בתחלת מלכותו ימלא כל משאלות אנשים עד שאין צריך לבקש דבר מזולתו, וכל המבקש דבר מזולתו הרי זה כמכחיש טוב המלך וחסדו...

2. מלבי"ם דניאלו

(יא) השאלות (יא - יב) למה מסר דניאל א"ע למיתה בשביל התפלה, וחי בהם כתיב, ומן הדין אינו מחויב למסור נפש רק על ע"א וג"ע וש"ד, בפרט שהיה יכול להתפלל בלחש שלא ירגיש אדם בו ורחמנא לבא בעי...

... באר שאף שדניאל ידע מגזירה זאת, לא בטל תפלותיו גי פעמים ביום ולא התחבא להתפלל בבית אחר שלא ידעו היכן הוא, או בביתו במקום מוצנע, רק נכנס לביתו ועלה אל העליה שהיו חלונותיה פתוחים לצד דרום שהוא לצד ירושלים, והתפלל בכריעה, בענין שכל השכנים יכלו לראות דרך החלונות הפתוחים שהוא כורע על ברכיו ומתפלל...

וטעם הגזרה לא היה רק שמי שירצה לבקש בקשה חדשה פרטית יבקשנה מן המלך והוא יעשה בקשתו, וא"צ לבקש

5. דניאלו

(יא) וְדָנִיֵּאל כִּדְי יָדַע דִּי רִשִׁים כְּתָבָא עַל לְבִיתָהּ וְכוּיִן פְּתִיחֵן לַהּ בְּעֵלְיָתָהּ נִגְדַּד יְרוּשָׁלַם וְזִמְנִין תְּלַתָּהּ בְּיוֹמָא הוּא בָרַךְ עַל בְּרִכּוּיָהּ וּמְצִלָּא וּמוֹדָא קָדָם אֱלֹהֵהּ כֹּל קָבֵל דִּי הוּא עָבַד מִן קִדְמַת דְּנָה:

6. ברכות לא ע"א

אָמַר רַבִּי חֵיָא בְּרַ אָבָא: לְעוֹלָם יִתְפַּלֵּל אָדָם בְּבֵית שְׁיֵשׁ בּוֹ חִלּוּנֹת, שְׁנַאֲמַר: "וְכוּיִן פְּתִיחֵן לִיָּה וְגוֹ" וְכוּל יִתְפַּלֵּל אָדָם כֹּל הַיּוֹם כּוּלוֹ - כְּבָר מְפֹרֵשׁ עַל יְדֵי דְנִיֵּאל: "וְזִמְנִין תְּלַתָּהּ וְגוֹ" וְכוּל מְשַׁבָּא לְגוּלָּהּ הוּחַלָּה - כְּבָר נֶאֱמַר: "דִּי הוּא עָבַד מִן קִדְמַת דְּנָא" וְכוּל יִתְפַּלֵּל אָדָם לְכָל רוּחַ שְׁיִרְצָה - תְּלַמוּד לּוֹמַר: "נִגְדַּד יְרוּשָׁלַם".

7. ברכות לב:-לג.

"אָפִילוּ הַמְּלָךְ שׁוֹאֵל בְּשְׁלוּמוֹ לֹא יִשְׁיַבְנוּ." אָמַר רַב יוֹסֵף, לֹא שְׁנָא אֶלָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל לְמַלְכֵי אוּמוֹת הָעוֹלָם — פּוֹסֵק. תְּנִי רַבְּנָן: מַעֲשֵׂה בְּחִסֵּיד אֶחָד שְׁהִיָּה מִתְפַּלֵּל בְּדָרְךָ. בָּא הַגְּמוֹן אֶחָד וְנָתַן לוֹ שְׁלוֹם, וְלֹא הִחְזִיר לוֹ שְׁלוֹם. הִמְתִּין לוֹ עַד שְׁסִיִּים תְּפַלְתּוֹ. לְאַחַר שְׁסִיִּים תְּפַלְתּוֹ, אָמַר לוֹ: רִיקָא, וְהִלָּא כְּתוּב בְּתוֹרַתְכֶם "רַק הַשְּׁמֶר לָךְ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ", וּכְתִיב "וְנִשְׁמְרָתֶם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם". כְּשֶׁנִּתְּתִי לָךְ שְׁלוֹם לְמָה לֹא הִחְזַרְתָּ לִּי שְׁלוֹם! אִם הֵייתִי חוֹתֵךְ רֵאשֶׁךְ בְּסִיִּי, מִי הִיָּה תוֹבֵעַ אֶת דְּמֶךָ מִיָּדִי! "

Daniel 6:11

And when Daniel knew that the writing was signed, he went into his house — now his windows were open in his upper chamber toward Jerusalem — and he knelt upon his knees three times a day, and prayed, and gave thanks before his God, as he did beforehand.

Brachot 31a

Rabbi Hiyya bar Abba said: One should always pray in a house with windows, as it is stated, "... there were open windows"

I might have thought that one could pray throughout the entire day; it has already been articulated by Daniel, "And three times..."

I might have thought that this began when he came to exile; it was stated: "Just as he had done before."

I might have thought that one may pray facing any direction he wishes; the verse states: "facing Jerusalem."

Brachot 32b-33a

Even if the king greets him while he is praying, he should not respond to him. Rav Yosef said: They only taught this with regard to kings of Israel. However, with regard to kings of the nations of the world, he interrupts. The Sages taught: an incident, involving a particular pious man who was praying while traveling, when an officer came and greeted him. He did not respond. The officer waited for him until he finished his prayer. After he finished his prayer, the officer said to him: You good for nothing. Isn't it written in your Torah: "Take utmost care and guard yourself diligently" (Deuteronomy 4:9)? And it is also written: "Take therefore good heed unto yourselves" (Deuteronomy 4:15)? When I greeted you, why did you not respond with a greeting? Were I to sever

your head with a sword, who would hold me accountable for your blood? The pious man said to him: Wait for me until I will appease you with my words. He said to him: Had you been standing before a flesh and blood king and your friend came and greeted you, would you return his greeting? [33a] The officer said to him: No. The pious man continued: And if you would greet him, what would they do to you? The officer said to him: They would cut off my head with a sword. The pious man said to him: Isn't this matter an *a fortiori* inference? You who were standing before a king of flesh and blood, who today is here but tomorrow is in the grave, would have reacted in that way; I, who was standing and praying before the Supreme King of kings, the Holy One, Blessed be He, Who lives and endures for all eternity, all the more so? The officer was immediately appeased and the pious man returned home in peace.

Baba Batra 25b

Rabbi Yitzhak says: One who wishes to become wise should face south, and one who wishes to become wealthy should face north. And your sign – the Table, was in the north, and the Menorah was in the south!

אמר לו: המתן לי עד שאפניסך בדברים. אמר לו: אילו היית עומד לפני מלך בשר ודם, ובא חברך ונתן לך שלום — היית [ל"ג א] מחזיר לו? אמר לו: לא. ואם היית מחזיר לו, מה היו עושים לך? אמר לו: היו חותכים את ראשי בסיוף. אמר לו: והלא דברים קל וחומר, ומה אתה שהיית עומד לפני מלך בשר ודם, שהיום כאן ומחר בקבר — כך. אני שהייתי עומד לפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים — על אחת כמה וכמה. מיד נתפייס אותו הגמון, ונפטרו אותו חסיד לביתו לשלום.

8. בבא בתרא כה:

אמר רבי יצחק הרופא שיחפים נדרים ושיעשיר יצפון וסימניך שלחן בצפון ומנורה בדרום.

I Kings 8

(26) Now therefore, O God of Israel, let Your word, please, be verified, which You spoke to Your servant David my father.(27) For will God truly dwell on earth? Behold, heaven and the heaven of heavens cannot contain You; how much less this house that I have built!(28) Yet, have regard for the prayer of Your servant and to his supplication, O Hashem, my God, to listen to the cry and to the prayer which Your servant prays before You this day;(29) that Your eyes may be open toward this house night and day, toward the place of which You have said, 'My name shall be there'; to listen to the prayer which Your servant shall pray toward this place.(30) And listen to the supplication of Your servant and of Your people Israel when they shall pray toward this place; yes, hear in Your dwelling-place, in heaven; and when You hear, forgive.

(31) If a man sins against his neighbor, and an oath is exacted of him to cause him to swear, and he comes and swears before Your altar in this house;

(33) When Your people Israel are smitten down before the enemy, when they sin against You, if they turn again to You, and confess Your name, and pray and make supplication to You in this house;

(35) When heaven is shut up, and there is no rain

(37) If there is famine in the land, if there is pestilence, if there is blight or mildew, locust or grasshopper; if their enemy besieges them in their gated lands; whatever plague, whatever sickness there be;(38) whatever prayer and supplication which is made by any man of all Your people Israel, every man knowing the affliction of his own heart, and he spread forth his hands toward this house;(39) then hear in heaven Your dwelling-place, ...

(41) And also the stranger that is not of Your people Israel, when he shall come out of a far country for Your name's sake —(42) for they shall hear of Your great name, and of Your mighty hand, and of Your outstretched arm — when he shall come and pray toward this house,

(44) If Your people go out to battle against their enemy, by whatever way You shall send them, and they pray to Hashem toward the city which You have chosen, and toward the house which I have built for Your name,(45) then hear in heaven their prayer and their supplication, and render their judgment.

(46) If they sin against You — for there is no man that does not sin — and You get angry with them, and deliver them to the enemy, so that they take them away captive to the land of the enemy, far or near;(47) yet if they shall repent in the land in which they are taken captive, and turn back, and make supplication to You in the land of those that took them captive, saying, 'We have sinned, and have done iniquitously, we have dealt wickedly;(48) if they return to You with all their heart and with all their soul in the land of their enemies, who took them captive, and pray to You toward their land which You gave to their fathers, the city which You have chosen, and the house which I have built for Your name;

9. מלכים א ח

(כו) ועתה אלהי ישראל יאמן נא דברך אשר דברת לעבדך דוד אבי: (כז) כי האמנם ישב אלהים על הארץ הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בנית: (כח) ופנית אל תפלת עבדך ואל תחנתו יקוק אלהי לשמע אל הרנה ואל התפלה אשר עבדך מתפלל לפניך היום: (כט) להיות עינדך פתחות אל הבית הזה לילה ויום אל המקום אשר אמרת יהיה שמי שם לשמע אל התפלה אשר יתפלל עבדך אל המקום הזה: (ל) ושמעתי אל תחנת עבדך ועמד ישראל אשר יתפללו אל המקום הזה ואתה תשמע אל מקום שבתך אל השמים ושמעתי וסלחת:

(לא) את אשר יחטא איש לרעהו ונשא בו אלה להאלתו ובא אלה לפני מזבחת בבית הזה: ...

(לב) בהנגף עמך ישראל לפני אויב אשר יחטאו לך ושבו אליך והודו את שמך והתפללו והתחננו אליך בבית הזה: ...

(לג) בהעצר שמים ולא יהיה מטר ...

(לד) רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה שדפון ירקון ארבה חסיל כי יהיה כי יצר לו איבו בארץ שעריו כל נגע כל מחלה: (לה) כל תפלה כל תחנה אשר תהיה לכל האדם לכל עמד ישראל אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה: (לט) ואתה תשמע השמים מכון שבתך ...

(מא) וגם אל הנכרי אשר לא מעמד ישראל הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך: (מב) כי ישמעון את שמך הגדול ואת דך החזקה וזרעך הנטויה ובא והתפלל אל הבית הזה: ...

(מד) כי יצא עמך למלחמה על איבו בדברך אשר תשלחם והתפללו אל יקוק דרך העיר אשר בחרת בה והבית אשר בנית לשמך: (מה) ושמעתי השמים את תפלתם ואת תחנתם ועשיתי משפטם:

(מו) כי יחטאו לך כי אין אדם אשר לא יחטא ואנפת בם ונתתם לפני אויב ושבוים שביהם אל ארץ האויב רחוקה או קרובה:

(מז) והשיבו אל לבם בארץ אשר נשבו שם ושבו והתחננו אליך בארץ שביהם לאמור חטאנו והעוינו וישענו: (מח) ושבו אליך בכל לבבם ובכל נפשם בארץ איביהם אשר שבו אתם והתפללו אליך דרך ארצם אשר נתתה לאבותם העיר אשר בחרת והבית אשר בנית לשמך: ...